

Høringsuttalelse - Detaljregulering for Skaret, reguleringsendring 01 (planID 202310)

Vedrørende etablering av permanent barnehagedrift ved Krohnstad Montessori Skaret

Vi viser til offentlig ettersyn av detaljregulering for Skaret - reguleringsendring 01, datert 06.10.2025, med tilhørende planbestemmelser og planbeskrivelse.

Denne uttalelsen fremmes fra foreldre/foresatte med barn i Krohnstad Montessori Skaret, men er bevisst formulert innenfor en planfaglig ramme, da saken berører prinsipielle spørsmål om lokalisering av sosiale tjenester, forholdet mellom nasjonale føringer og lokale behov, samt vurdering av barnets beste i planlegging etter plan- og bygningsloven.

1. Planstatus, tidligere vedtak og lokal forankring

Det er et sentralt utgangspunkt at Krohnstad Montessori Skaret har vært i sammenhengende drift siden 2016, basert på midlertidige dispensasjoner, og at Hustadvika kommunestyre i 2023 fattet et enstemmig vedtak om å gi dispensasjon fra kommuneplanens arealdel for å starte omregulering med sikte på varig barnehagedrift.

Dette innebærer at:

- planforslaget ikke representerer en ny eller uprøvd arealbruk
- barnehagedriften er kjent, evaluert og politisk behandlet over tid
- det foreligger en tydelig lokal og demokratisk forankring for ønsket arealbruk

I et planfaglig perspektiv bør dette tillegges betydelig vekt, særlig når reguleringsendringen i hovedsak formaliserer eksisterende bruk fremfor å åpne for ny virksomhet.

2. Statlige planretningslinjer og stedstilpasning

Vi har forståelse for at Statsforvalteren og Statens vegvesen vektlegger statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging, herunder mål om redusert transportbehov og økt bruk av miljøvennlige transportformer.

Samtidig oppleves det at innsigelsene i for liten grad er tilpasset:

- kommunens spredtbygde struktur
- faktisk reisemønster for familier i området
- retningslinjenes differensiering mellom by/tettsted og distriktsområder

Retningslinjene åpner eksplisitt for at planlegging i områder med mindre tettsteder og spredt bebyggelse må ta utgangspunkt i lokale forutsetninger. I slike områder vil bilbasert transport være en del av hverdagen, også til barnehage, skole og arbeid.

En vurdering som ensidig baserer seg på urbane idealer for lokalisering av barnehager, uten reell stedstilpasning, vurderes derfor til å komme i konflikt med både planretningslinjenes intensjon og kommunens ansvar for å sikre et differensiert tjenestetilbud.

3. Barnehagens funksjon, målgruppe og faktiske bruk

Krohnstad Montessori Skaret er ikke en ordinær nærmiljøbarnehage, men et spesialisert tilbud som foreldre aktivt velger på bakgrunn av:

- montessoripedagogikk
- friluftsbasert barnehagedrift
- små grupper og høy kvalitet i det pedagogiske arbeidet

Foreldre som søker plass i barnehagen gjør dette med full bevissthet om beliggenhet og reisevei. For mange inngår levering og henting som del av eksisterende pendlerreiser mellom Hustadvika/Molde og videre i regionen, og barnehagen genererer i liten grad “ny” transport sammenlignet med alternative løsninger.

Fra et planfaglig ståsted er dette relevant fordi:

- etterspørselen er dokumentert og stabil
- tilbudet dekker et reelt og varig behov
- lokaliseringen er funksjonelt begrunnet i barnehagens pedagogiske profil

4. Barnets beste og dokumentert kvalitet

Hensynet til barnets beste er et grunnleggende prinsipp i både barnehageloven og plan- og bygningsloven, og bør tillegges betydelig vekt i denne saken.

Krohnstad Montessori Skaret scorer svært høyt i Barnehageundersøkelsen 2025, særlig innen:

- barns trivsel
- barnets utvikling
- helhetlig kvalitet

Som foreldre opplever vi også at:

- barna har høy grad av medvirkning og mestring
- barnehagen gir et rolig, trygt og stabilt læringsmiljø
- kombinasjonen av natur, struktur og pedagogisk metode gir barn som trives og har overskudd

Dette er ikke bare subjektive erfaringer, men forhold som støttes av både undersøkelser og forskning på Montessori-pedagogikk og friluftsbarnehager.

5. Forskning på Montessori-pedagogikk og dokumenterte langtidseffekter

Ved vurdering av lokalisering og varig godkjenning av barnehagetilbud bør det ikke bare tas hensyn til transportmønster og arealbruk isolert, men også til kvalitet, pedagogisk innhold og dokumenterte langtidseffekter for barnas utvikling. Dette er i tråd med både barnehagelovens formål og plan- og bygningslovens krav om helhetlige og bærekraftige løsninger.

Forskning på Montessori-pedagogikk viser at barn som deltar i Montessori-baserte barnehager og skoler over tid, i gjennomsnitt har:

- bedre utviklet selvregulering og konsentrasjon
- høyere grad av selvstendighet og ansvarsfølelse
- bedre sosial kompetanse og samarbeidsevner
- sterkere indre motivasjon for læring
- gode skoleforberedende ferdigheter, særlig innen problemløsning og språk

Flere studier som følger barn over tid indikerer også at disse effektene kan vedvare videre inn i skoleløp og voksenliv, blant annet i form av:

- bedre mestring av overgang mellom barnehage og skole
- høyere grad av trivsel og læringsglede
- økt evne til selvstendig arbeid og kritisk tenkning

Når Montessori-pedagogikk kombineres med friluftsbasert barnehagedrift, slik tilfellet er ved Krohnstad Montessori Skaret, viser forskning i tillegg positive effekter knyttet til:

- barns fysiske helse og motoriske utvikling
- redusert stressnivå og bedre psykisk helse
- økt naturforståelse og miljøbevissthet
- utvikling av robusthet, utholdenhet og risikoforståelse

Disse kvalitetene er ikke tilfeldige bivirkninger, men direkte knyttet til barnehagens beliggenhet og fysiske omgivelser. For denne typen pedagogikk er nærhet til natur, variert terreng og tilgang til friluftsområder en grunnleggende forutsetning, ikke et tilleggsmoment.

I et planfaglig og samfunnsøkonomisk perspektiv innebærer dette at barnehagen bidrar til:

- forebyggende folkehelsearbeid
- styrking av barns psykososiale utvikling
- redusert behov for senere kompensierende tiltak

- langsiktig samfunnsnytte som ikke fanges opp i tradisjonelle trafikk- og transportvurderinger

Vi mener derfor at vurderingen av planforslaget må inkludere disse dokumenterte kvalitetene og langtidseffektene, og at hensynet til barns beste og samfunnets langsiktige interesser tilsier at barnehagens beliggenhet og pedagogiske profil bør videreføres og sikres gjennom reguleringsplan.

6. Helhetlig avveining og konsekvenser

Konsekvensutredningen viser at videreføring av barnehagedriften gir ubetydelige konsekvenser for klimagassutslipp og friluftsliv sammenlignet med nullalternativet.

Nullalternativet - avvikling av barnehagen, vil derimot innebære:

- tap av et veldokumentert og etterspurt tilbud
- redusert mangfold i kommunens barnehagestruktur
- svekket valgfrihet for foreldre
- risiko for økt belastning på andre barnehager

Dette tilsier at planforslaget samlet sett fremstår som den mest bærekraftige løsningen, både sosialt og planfaglig.

7. Avslutning

Vi mener at detaljregulering for Skaret – reguleringsendring 01:

- er i tråd med kommunens tidligere politiske vedtak
- ivaretar hensynet til barnets beste på en dokumentert måte
- representerer en stedstilpasset løsning i et spredtbygd område
- bidrar til kvalitet, mangfold og valgfrihet i kommunens barnehage tilbud

Vi oppfordrer derfor Hustadvika kommune til å legge avgjørende vekt på lokale forhold, eksisterende bruk og dokumentert kvalitet, og å føre planforslaget videre uten at innsigelser basert på generelle nasjonale føringer alene blir avgjørende.